

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . . K 26.—
za en mesec . . . " 2:20
za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
za ostalo inozemstvo . . . " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . . K 24.—
za en mesec . . . " 2.—
V upravi prejeman mesečno . . . 1:70

Sobotna izdaja:

za celo leto . . . " 7.—
za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

SLOVENE

Inserati:

Enostolpna poltivrsta (72 mm):
za enkrat . . . po 18 v
za dvakrat . . . " 15 "
za trikrat . . . " 13 "
za večkrat primeren popust.

Poročna oznaka, zahvale, osmrtnice itd.:
enostolpna poltivrsta po 2 v.

Poslano:

enostolpna poltivrsta po 40 v.

Izhaja vsak dan, izvenredni ne-
delje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 183.

Kako je Avstro-Ogrska pričela vojso.

II.

Dunaj, 28. aprila. (K. u.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Nevenljiv lov si je priborilo napadalno veselje, vztrajnost in smrt zaničujoča hrabrost naših čet v vročih bojih, v katerih je nesel naš sunek proti severu zmago globoko v sovražnikovo deželo. Silovito to borenje vsebuje samo po obsežnosti dogodkov toliko bojov, spopadov in bitk, kolikor jih je obsegalo prejšnje čase dobro izrabljeno vojno leto.

Spopad pri Polichni.

Ne ozirajoč se na nepopisljive napore in težkoče je Danklova armada prodrila skozi prosluli močvirnat in gozdni pas Tanevškega ozemlja, da takoj plane na najbližjega sovražnika. Čete krakovskega in deli požunskega zbora so že dne 23. avgusta v spopadu pri Polichni okusile, kaj da pomeni v moderni vojski, če se napade v utrjeni postojanki hraber z močnim topništvom izborna podpiran sovražnik. Junaška njihova hrabrost je premagala vse težave, boj je divjal oba naslednja dneva

pri Krasniku,

kjer so se Rusi izdatno ojačeni ustavili na nov odpor. Vrhovi pri Frampolu so tvorili istočasno pozorišče srditih ruskih napadov na desno krilo Danklove armade. Ti napadi se niso le izjalovili vsled vztrajnosti srednjegališkega in požunskega zbora, marveč tudi niso mogli zabraniti, da so naši pridobivali na prostoru. Krakovski zbor je vedno bolj in bolj obkoljeval Krasnik, in ko si je obkoljevalna skupina z zmagovitim bojem pri Kluczkowicu zabranila hrbet, je prisilil krakovski zbor junaške branilce Krasnika, da so se morali dne 25. avgusta zvečer umakniti, nakar je zbežala tudi skupina pri Frampolu. Prvi dnevni boji, ki jih skupno imenujemo bitko pri Krasniku, so se končali s sijajno zmago.

Vztrajna sovražnikova nadaljna obramba.

Vztrajni sovražnik, ki se je neprestano ojačeval tako, da je narasla ruska četrti armada končno na dvanajst divizij, se je vedno zopet ustavila v ugodnih odsekih na nov boj. Dan na dan so se bili na celi počasi naprej se pomikajoči bojni črti Danklove armade, kateri se je mogla koncem avgusta priklopiti v ojačenje tudi Kummerjeva skupina, krvavi in vztrajni boji, katerih slaven spomin je za večne čase zvezan z imeni Turobin, Wysokie, Stara Wies, Wilkolas, Krasnostaw, Fayslawice, Gestoborowice, Krzczonow, Niedzwica-duzza in Chodel.

General pehote vitez pl. Auffenberg napade rusko 5. armado.

Veliki boj je prestopil dne 26. avgusta že tudi na prostor med Wieprzom in Huczwo, kjer je napadel 5. rusko armado general pehote vitez pl. Auffenberg. Kakor če posežeš v sršenovo gnezdo, je vplival uspeh koščiškega armadnega zbora pri Tomaszowu, litomeriškega in dunajskega zbora pri Suchawoli in pri Szczecbrzeszynie ob Wieprzu. Iz kota med Huczwo in Bugom so hitele sovražne čete, da bi padle zmagovalno prodirajočim četam v krilo. Rusi, ki so se zanašali na to pomoč, so se branili v dobri postojanki pri Tarnawatki ob cesti Tomaszow—Zamosc kakor obupanci proti delom koščiškega in litomeriškega zbora, dasi je dunajski zbor vzel že 27. Zamosc po daljšem boju. Časa mu seveda ni preostalo, da bi se bil mogel veseliti zavzetja. Od Wieprza so pritiskale močne ruske sile, ki so trdo napadale Dunajčane in krilno divizijo Danklove armade, ki je prodirala ob vzhodnem bregu Wieprza, da vzdržuje zvezo in da olajša prodiranje Auffenbergovega levega krila.

Kritičen dan 28. avgusta pri Zamošču.

Kritičen dan je bil 28. avgusta. Silno je divjala neodločena bitka pri Zamošču sem in tja; proti Tarnawatki ni bilo mogoče napredovati. Desno krilo koščiškega zbora so potisnile premočne sile proti Tomaszowu nazaj. Ker je višje poveljstvo armade pričakovalo sunek na krilo iz kota Bug—Huczwo, je odredilo že 25., da prične korakati proti severu del okoli Zolkiewa zbranih sil, tri pehotne divizije, dve tirolski in ena honvedska divizija pod generalom kavalerije nadvojvodo Jožefom Ferdinandom. Deli tega zbora so hiteli v sili se nahajajočim Koščanom na pomoč, z druge strani se je bližala po generalu pehote Auffenbergu odposlana armadna rezerva, 17. zbor, na pomoč. Pravčasno sta pritiskali obe skupini, da zadržita nesrečo.

Nov ruski val se zlomi dne 29. avgusta ob zboru nadvojvode Jožefa Ferdinanda.

Nov val ruskih ojačenj se je dne 29. avgusta zagnal iz rečnega kota, a zlomil se je ob zboru nadvojvode Jožefa Ferdinanda, ki je med zmagovitim prodiranjem pridobil ugodno visoko postojanko. Zbor nadvojvode Jožefa Ferdinanda je stal s 17. zborom in s Koščani, ki so se morali braniti nasproti divjim protisunkom Rusov pri Tarnawatki, v naravnost proti severu namerjeni bojni črti. Litomeriški zbor se je med tem zasukal na desno in došel na cesto Tarnawatka—Zamosc in se je nahajal v boju s sovražnikom, ki se je ustalil pri Komarowu. Tej obkolitvi sovražnika sta se mogli pridružiti na severu dve diviziji dunajskega zbora, ki se je srečno otresel svojih zatiralcev in je mogel zato prepustiti eni sami diviziji skrb, da v družbi s pomočjo sosedne armade zabrani, da ne posežejo sovražniki, ki so se umikali proti Krasnostawu, zopet v bitko, ki je divjala z nečuvstvo ljutostjo zadnja dva dni meseca avgusta v polkrogu okoli izvirov Ruczwe sem in tja. Ruska 5. armada, 3 zbori z več rezervnimi divizijami, je izvajala najtrdovratnejši odpor in je večkrat izvajala krepke protisunke. Ko je pa nadvojvoda Jožef Ferdinand počasi, a neprestano prodiral v rečni kot in je osvojitve Komarowa plačala vztrajnost in neomajljivo junaštvo obkoljujočega zahodnega krila, so zapustili Rusi bojišče, za katero se je bila tako vroča bitka.

Bitka pri Zamošču—Komarowu nov latorjev list v povestnici naše armade.

Četudi je bila vsled dolgotrajnega borenja utrujena in dasi je trpela po težavah preskrbe, je prevečala celo armado ponosna zavest, da je vpletla z bitko pri Zamošču—Komarowu nov latorjev list v povestnici naše armade.

Sadov zmage Auffenbergovi armadi ni bilo prisojeno uživati.

Sadov težko priborene in zato tem več vredne zmage uživati in prodirati naprej proti Cholmu in pomagati sednji armadi, ki je stala le še dan hoda od Lublina, da more uspešno nastopiti proti dobro utrjenemu močnemu sovražniku, Auffenbergovi armadi ni bilo usojeno. Zelo siloviti premoč je namreč medtem vdrla čez vzhodno in severovzhodno mejo v Galicijo. Končno dejanje bitke pri Komarowu se je moralo izbojevati pod morečim čuvstvom, da napade sovražnik krilo z jugovzhoda.

Položaj 24. avgusta ni bil opasen.

Dne 24. avgusta, ko so se izdala zadnja povelja za sunek proti severu, položaj na vzhodu nikakor ni bil tak, da bi bil mogel vzbujati skrb. Ruski konjenici, ki je v široki črti vdrla med Radziechovom in Dnjestrom v vzhodno Galicijo, so sledile pač tudi pehotne čete, a le na severu čez Brody in Tarnopol. Na jugu, ob spodnjem Zbruzu letalci niso mogli zasledovati močnejšega sovražnika, kar so potrdila poročila, ki so trdila, da so odkorakale proti

severu prvotno tam zbrane ruske sile. Sklenilo se je zato, da se odpošlje skupina nadvojvode Jožefa Ferdinanda proti severu v kot Bug—Ruczwo, da se z obkolitvijo pospeši uspeh Auffenbergove armade in da se zato ta lahko prej zopet porabi proti sovražniku na vzhodu. Kako potreben da je bil ta ukrep, nas uči izid bojov ob Ruczwi in zmaga pri Komarowu.

Bitka vzhodno od Lvova se prične.

Ker je posegla severna bojna črta v prostor med Ruczwo in Bugom, je bil hrbet in krilo Auffenbergove armade prost sovražniku, ki je prodiral čez Brody in bi ga lahko izvalil, da poizkusi priti v okolico Kamionke—Strumilowa in da sune nato proti severozahodu. Lastna vzhodna skupina je bila zato prisiljena, da se bije vzhodno od Lvova, da prepreči opisano nevarnost. Odkorakali so zato 25. avgusta lvovski zbori proti Krasne—Busku, grški in vzpredno na desnici zadaj mu sledeči sedmograški zbor proti Zloczówu. Obe krili te skupine ste varovali po 1 pehotna in kavalerijska četna divizija. Dvema kavalerijskima četnima divizijama je bilo prepuščeno, da združeta sovražno konjenico, ki je prodirala od Zbrucza. Pričakovati sta smeli kmalu podpore čet generala konjenice Böhma—Ermollija, ki so se pripelele z železnico 25. avgusta južno od Dnjestra.

Naša zmaga pri Zloczówu in pri Busku.

Med prodiranjem sta trčila oba sovražnika 26. avgusta na eni strani pri Busku, na drugi zahodno od Zloczowa skupaj. Boj je bil težak, po velikanski premoči ruske artiljerije in, kar se je čutilo je med boji na severu, po vsem bojišču razpreženem, skrbno urejenem vohunstvu, so naši bili na slabšem. Kljub vsem žrtvam so pa naši izbojevali trd boj in so zvečer obdržali bojišče.

Za rusko kavalerijo se pojavijo močne čete.

Sumljiva so postajala poročila, ki so zdaj dohajala hitro z južnih delov operacijskega ozemlja. Za ruskimi kavalerijskimi četami so se pojavljale močne množice vsakovrstnega orožja. Velika sovražna četa je prodirala proti Zalesczykom, ki je grozila zvezi z branilci Bukovine, ki so se morali umakniti zato v Stanislaw. Val invazije se je valil zdaj že proti utrjenemu mestu pri Nizniowu. Poizkus naše s pehoto ojačene kavalerije, da napade za hrbtom pri Monasterzyski na Mizniów navalujočega sovražnika, je zadel na zelo premočne sile. Skupino, ki je morala kriti južno krilo sunka proti Zloczowu, so potisnile nazaj močne kolone, ki so prihajale čez Brzezany.

Vzhodna skupina pri Lvovu ojačena, a ravnotežje se ne more vzravnati. — Graški zbor se zadnji umakne.

Vsem se dosegljivim četam, ena in pol divizija, honved in črna vojska, je bilo ukazano, naj pri Lvovu ojačijo vzhodno skupino, ko se je spoznala nevarnost položaja, a niti približno niso mogle vzravnati ravnotežja sil. Kljub tem so naši vojaki v vzhodni Galiciji še 27. avgusta drzno kljubovali sovražniku. Sedmograški zbor je z več napadi svojim zastavam pridobil tak uspeh, da se je mogel pripraviti vidno težko se borečemu graškemu zboru pomagati s sunkom in krilo, a kmalu so se zelo čutile ruske čete, ki so prodirale od Brzezanyja proti južnemu krilu. Sedmogradčani so se morali umakniti. Zdaj ni mogel več tudi severno stoječi graški zbor vzdrževati svoje postojanke in to tem manj, ker so prišli Rusi pri Gologory neki njegovi diviziji v krilo in ker se je moral umakniti tudi lvovski zbor pri Buski.

Umikajočim se četam ni vpadel pogum.

Dva težka dneva so imele za seboj čete, ki so se umikale, a njih bojni po-

gum ni bil strit. Niso se umaknile vsled krvnih žrtve, marveč nevarnost, da bi jih od vseh strani ne obkolili, jih je napotila, da so se umaknili v bližnjo primerno postojanko za Gnio Lipo, pri Przemyslanju in pri Lvovu, kamor so došli po napornem pohodu dne 28. avgusta. Kako zelo da je boj sovražnika pretresel in omajal, je dokazala okolnost, ker Rusi niso pritiskali za našimi in ker so šele 29. avgusta pričeli napadati novo postojanko. Medtem časom so se došli deli armade Böhm—Ermolli pripravili na pomoč: temišvarski zbor in neka honvedska divizija pri Rohatynu, dve diviziji za sunek v krilo pri mestni utrdbi Halicz ob Dnjestru. Splošen načrt je meril na to, da se rusko južno krilo obkoljevalno napade; bojna črta pri Przemyslanju naj se drži.

Pri Haliczu.

Novodošle čete so se nahajale takoj povsod v težkem boju z Rusi; obkoljevalna skupina iz Halicza ni mogla dovolj hitro potisniti nazaj sovražnika, ki se je vrgel na njo, da bi bila mogla vplivati na vroč boj pri Rohatynu.

Bojna črta pri Przemyslanju ostala trdna.

Bojna črta pri Przemyslanju se je držala proti vsem napadom, ki niso ponehali niti ponoči na 30. Uspehi, ki so jih ta dan priborili Rusi pri Rohatynu, so povzročili, da ni bilo mogoče držati frontne skupine, ker je bila ogrožena na južnem krilu. Vse junaštvo ni moglo zabraniti, da je postalo umikanje v Lvov neizogibno. Uspehi, ki so se priborili na severnem krilu, v okolici Lvova po prodiranju v ojačenje pozvane poldruga divizije tirolskih deželnih strelcev in po lvovskem zboru 30. in 31. avgusta, niso tega mogli več preprečiti.

Umikanje ene naše črte je vplivalo na druge črte.

Nasproti bojem pri Zloczówu in Przemyslanju, kjer smo morali zapustiti bojišče, sta stali zmagi pri Krasniku in pri Komarowu, a po obsejni obliki pogojena obkolitev naše severne armade na severu in na vzhodu je povzročilo, da je moralo vplivati umikanje ene naše bojne črte pri nas tudi na druge, medtem ko so Rusi lahko hladnokrvno sprejeli izgubo prostora ene roke tistih škarij, ki so tvorile njih sile. V posesti okolice Kamionke Strumilone so poleg tega lahko naravnost prihiteli na pomoč četam pri Komarowu, ker jim je bila odprta pot za hrbet nadvojvodi Jožefu Ferdinandu in celo glavni sili Auffenbergove severne armade.

Sprejeta naloga avstrijske severne armade še ni izvedena.

Naloga, ki jo je prevzela avstrijska severna armada v okviru velikega vojnega načrta, še ni bila izdelana. Dohajali so še znatni deli ruske vojske. Vlak za vlakom je drdral proti pozorišču velikega borenja, ki se je že nad 1 teden razvijalo v prostoru med Vislo in Dnjestrom. Prekiniti boj v tem trenutku, popustiti velike uspehe Auffenbergove armade in vse, kar se je dogajalo do zdaj in voditi armado v bolj zadaj ležečo obrambno postojanko morabiti za reko San, bi ne bilo pomembno nič drugega, kakor Rusiji nuditi možnost, da ves dotok svežih ojačenj napelje proti Nemčiji.

Boj proti premoči naj se nadaljuje.

Vse premisleke, ki so zaposljevali najvišje vodstvo v skrbi polnih dneh, ko se je izvedel izid bitke pri Przemyslanju, je liki rdeča nit prepreženo spoznanje potrebe, da se mora boj proti premoči voditi naprej. Upalo se je tudi upravičeno, da če se zastavi močan del zmagovite Auffenbergove armade, ki bi lahko prihitela s severa po premoči v zadregi se nahajajoči Brudermannovi armadi, medtem ko bi se

morebiti ob Dnjestru se umikajoči Böhm-Ermolijevi armadi nudila prilika, da sune v krilo na jugu, se še dovede do izpremembe vsega položaja. Uvedel se je tako nov spopad z orožjem v velikem obsegu: **bitka pri Lvovu.** (Končni članek sledi.)

Domače silvari.

Poslanec Dobernig.

»Neues Wiener Tagblatt«, 27. aprila, poroča iz Inomosta, 26. aprila: Včeraj se je vršilo tu posvetovanje nemškonskonalnega deželnega strankarskega vodstva za Tirolsko pod predsedstvom poslanca dr. Erlerja, katerega se je udeležil tudi poslanec Dobernig. Poslanec Dobernig je govoril o različnih vprašanjih sedanosti in bodočnosti in rekel med drugim:

»Čeprav so avstrijskim poslancem sedaj usta nekako zaprta, se vendar ne smejo dati ovirati, da zastopajo dvoje velikih nalog, kjer in koder morejo:

1. Za trajno okrepitev državnega čuta in za korenito preobnovo notranjih razmer.
2. Za kolikor mogoče tesno gospodarsko zblizanje avstro-ogrške monarhije z Nemčijo, pa le proti brezpogojni ohranitvi državne samostojnosti.

V prvi vrsti imajo Nemci nalogo, da sodelujejo pri tej nalogi. Rešitev je mogoča le, če Nemci opuste v tem času vsako strankarstvo in se zedinijo v eno veliko nemško-avstrijsko ljudsko skupino.

»Neue Freie Presse« pristavlja temu poročilu še: O izvajanjih poslanca Doberniga se je unela živahna debata. Enoglasno so sklenili, da razvijejo na temelju programa, kakor ga je začrtal poslanec Dobernig, živahno agitacijo v posameznih delih dežele.

Carinska zveza z Nemčijo.

»Neue Freie Presse«, 27. aprila, poroča: Vodilni komite centralne zveze avstrijskih industrijalcev se je pečal z vprašanjem uredbe trgovsko-političnih odnosov monarhije po vojski in je došel do prepričanja, da bi bilo prezgodaj pred koncem vojske se izreči za gotovo določen trgovsko-političen program. Tudi kaka predpogajanja z vnanimi faktorji niso umestna, dokler ni razmerje med Avstrijo in Ogrsko popolnoma jasno in trajno urejeno. Pač pa je treba sedaj vse pripraviti in zbrati ves potreben material, ki bo pri sklepanju miru za trgovsko-politične težnje industrije merodajen. Edino le na podlagi podrobnega dela je mogoče dobiti pravo sodbo o meri in smeri takih teženj. Na podlagi trgovsko-političnih posledic, ki bodo skoro gotovo po svetovni vojski nastopile, in pa na podlagi industrijskih in izvoznih razmer v Avstriji od leta 1906, sem pa se dá reči za danes, da bo monarhija udeležena na ustvarjanju velikega gospodarskega okrožja, da bo morala stopiti v kolikor mogoče tesne gospodarske stike s sosednjimi državami in da bo treba razširiti naš gospodarski vpliv na jugovzhodu monarhije. Tudi je samo po sebi umevno, da bo dobilo zavezništvo z Nemčijo tudi na gospodarskem polju svojega izraza. Gospodarsko zblizanje mora postati predmet skrbnih študij v krogih industrije in kot načelo se mora vpoštevati, da moramo priti tako daleč, kakor se dá, ne da bi s tem škodovali potrebno varstvo domače produkcije. Avtonomni carinski tarif mora biti podlaga vseh pogajanj primerno z našimi gospodarskimi potrebami. — Dalje poroča isti list, da je zborovala nemška kmetijska zveza za Češko pod predsedstvom bivšega ministra Schreinerja, ki se je tudi pečala s tem predmetom. Pozornost je vzbujal govor deželnega poslanca Krzepeka, ki je rekel med drugim: Upoštevati moram možnost, da bomo tvorili z Nemčijo ožje gospodarsko ozemlje, po vzoru nekdanjega nemškega »Zollvereina«. Tudi krogi, ki ne zagovarjajo zveze, spoznavajo, da bi bilo želeli več enakosti v gospodarski zakonodaji in tesnejšo gospodarsko zvezo. — Poklicani zastopniki kmečkih interesov v Avstriji so se izrekli za carine prost promet agrarnih produktov in težko, da bi ugovarjali temu Ogri...

Odlikovanja.

Red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik 7. pp. Ivan Groß. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik 27. pp. Daniel Schneider pl. Wehrthal, stotnik 7. pp. Franc Braun, nadporočnik 7. pp. Rudolf Panzer, poročnik 7. pp. Ivan Tentschert, dr. phil. Andrej Krauland in Rihard Blumauer, nadporočnik 17. pp. Alojzij Korže, isti red je dobil predsovrážnikom padli nadporočnik 47. pp. Ka-

rel Kopřiva. Najvišje ponovno pohvalno priznanje je dobil stotnik 20. lov. bat. Henrik Jurovich. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: nadporočnik 7. pp. Gustav Wild, Josip Zigmund, Franc Stindl in Celestin Franzl rekte Krčma, poročnik 7. pp. Avgust Maschek in dr. phil. Franc Kotnik, major 20. lov. bat. Franc Richter, nadporočnik 5. drag. p. Egon vitez Berger pl. Waldenegg, poročnik 59. pp. Ivan Kopřivec, ritmojster 5. drag. p. Uliks Simunich, poročnik 47. pp. Viktor Brandstetter in stotnik rač. vodja 7. pp. Franc Tschernuth. Pohvalno priznanje je bilo izrečeno od poveljstva balkanskih vojnih sil kadetu 87. pp. Ivanu Brauner.

Ogrski državni zbor.

Včeraj je poslanska zbornica v tretjem branju sprejela zakon o razširjenju črnovojniške dolžnosti in uvrstitvi ogrskih črnovojnikov v avstrijske polke. Nato se je razpravljalo o podaljšanju mandatorov, ki bi končali dne 21. junija. Vlada pravi, da ne gre v teh časih razburjati dežele z novimi volitvami, pa tudi mnogo volivcev ni doma. Grof Apponyi je v imenu neodvisne stranke izjavil, da res volitve v tem času niso mogoče, toda podaljšanje bi se moralo dovoliti k večjem za šest mesecev po sklenjenem miru. Takrat bodo volivci že doma in nove volitve bi bile lahke. Nikakor se pa ne sme temu »parlamentu stiske« dati pravice, da sklepa o vseh mogočih stvareh. »Podaljšani parlament« bi smel sklepati le o onih stvareh, ki bi bile potrebne za nadaljevanje vojske ali za sklepanje morebitnega miru. Zakoni, ki bi jih sklenil ta podaljšani parlament, naj bi ostali v veljavi k večjem še šest mesecev po volitvi novega državnega zbora. Ministrski predsednik grof Tisza soglašal kolikor toliko z željami grofa Apponyja, nikakor pa ne more sprejeti njegovega tretjega predloga, da naj se delokrog podaljšane državnega zbora omeji na gotove točke. Pri glasovanju je bil izpremenjen načrt sprejet. Delokrog državnega zbora se ni omejil. Posl. Štefan Rakovszky je predlagal, da vsak dvajsetletni državljani dobi za celo življenje volivno pravico za državne, občinske in okrajne volitve. Nato se je razpravljalo o municipalnih volitvah. Posl. Geza Polonyi je ostro napadal budimpeštansko mestno upravo. Notranji minister Sandor bo govoril šele jutri. Na predlog grofa Khuen-Hedervarya se je sklenilo, da bodo seje trajale samo od 10. ure dopoldne do 3. ure popoldne. V četrtek bo Rakovszky utemeljeval svoj predlog za razširjenje volivne pravice.

Položaj v Črni gori.

»Frankfurter Zeitung« piše: »Daily Chronicle« popisuje položaj v Črni gori, kjer pravi med drugim: »Dežela je bila že vsled balkanskih vojsk popolnoma izžeta; bilo ni ne denarja, ne dovolj streliva, tako da so bili Črnogorci zelo slabo pripravljani na boj z Avstriji. Potem ko je bila črnogorska vojska prisiljena, da se umakne na svoje ozemlje, je bila njena naloga, prikleniti kolikor mogoče veliko avstrijskih čet nase. To pa trajno ni bilo mogoče in položaj Črnogorcev se je zadnje mesece vedno slabšal.

Avstrijski letalci mečejo vedno bombe na črnogorske mesta. Pri enem letu nad Podgorico je bilo ubitih in ranjenih 120 oseb, med temi 28 žensk. Najhujše pa je, da je 19.000 slučajev legarja v deželi, ki se razširja kakor gozdni požar. Pomanjkanje desinfekcijskih sredstev je veliko; tudi higijenična sredstva so pičila in pomoči je malo. Vsega tega potrebujejo Črnogorci; ker tega nimajo, zato izumira prebivalstvo. A ne samo to: Črna gora tudi strada; ljudje nimajo dovolj jesti. V luko se ne da pripeljati nič, zaloge pa ne zmorejo niti vojnega kruha.

Grška in entente.

Milan, 26. aprila. »Corriere della sera« ima iz Petrograda: Pogajanja trojnega sporazuma z Grško so informativnega značaja, da se presodijo grške zahteve. Grška si hoče zagotoviti gospodstvo nad zahodno obalo Male Azije in prestaviti mejo na gorsko slemo, ki loči turško prebivalstvo v Anatoliji od grškega prebivalstva v primorju. »Ruskoe Slowo« pravi, da sta Grška in entente v tem lahko edini, kajti močna Grška kot soseda Rusije bi zagotovila trajni mir na vzhodu. Se-

veda, če hoče Grška uresničiti svoje narodne želje, mora takoj začeti z delom. »Münchener Neueste Nachrichten« pa poročajo iz Aten, da vodi pogajanja Francoska. Grške politične zahteve gre do predvsem za tem, da se država zagotovi med in po vojni. Zato se misli na zvezo z entento. Zdi se, da bo Grška pri kompenzacijah nekaj dovolila. Tako menda Grška ne bo več zahtevala razdelitve maloazijske Turčije, ampak se bo zadovoljila z boljšim ravnanjem z Grki v Mali Aziji. V vojaških vprašanjih bo grški generalni štab sodeloval z generalnimi štabi entente, da se izdela vojaška pogodba. Vlada se v tem pogledu loči od svoje prednice, ki je hotela v vojsko brez garancij in zagotovljenih kompenzacij.

»Matin« javlja, da je imel grški princ Jurij, brat kralja Konstantina, dolg pogovor z Delcasséjem. Princ Jurij je oženjen s hčerjo princa Rolanda Bonaparteja in prebiva v gradu blizu St. Clouda. Pred enim tednom se je vrnil iz Aten v Pariz.

GRŠKA IN ITALIJA.

»Kölnische Volkszeitung« poroča: Preko grške cenzure prinaša »Nowoe Vremja« iz Aten: Diplomatični zastopniki entente so zapazili, da je grško-italijansko razmerje izročeno precej hudi poskušnji, ker se Italija pripravljala, da reši vprašanje 12 egejskih otokov. Ravno tako je Italija neodoljiva v vprašanju južne Albanije, ki jo za nobeno ceno noče prepustiti Grški.

Nevtralci se ne odškodujejo.

Graška »Tagespost« piše: Petrograjski dopisnik »Corriere della Sera« je imel razgovor z neko diplomatsko osebnostjo, ki je izjavila: Izid velike vojske je podan že v sklepu Rusije in njenih zaveznikov, da nadaljujejo boj do skrajnosti, dokler ne bodo uničeni nemški načrti po svetovnem nadvladanju. Stališče Bolgarije in Rumunije pride pri tem k večjemu le toliko v poštev, ker bi lahko pospešili razvoj dogodkov.

Pri tem je izključeno, da bi mogla kaka nevtralna država računati na odškodnino za svojo nevtralnost. Rusija, Anglija in Francija računajo le na svojo moč. Če bi se ena ali druga nevtralna država priklopila trosporazumu, bi ta to simpatično pozdravil, na odškodnino pa morejo računati le tiste nevtralne države, ki so kaj žrtvovale, in sicer po merilu teh žrtev.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Ustavljene ruski napadi pri Užoku.

Dunaj, 27. aprila. Uradno se razglša: Na celi bojni črti nobenih posebnih dogodkov. Na marsikaterih odsekih ljuti boji s topovi. V Karpatih so Rusi svoje izgubepolne naskoke na naše postojanke v Užoškem prelazu in na vzhodne sosednje odseke bojne črte zazdaj zopet ustavili.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 27. aprila. Veliki glavni stan: Položaj na vzhodu je neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

RUSKO URADNO POROČILO.

»Köln. Zeitung« z dne 26. aprila javlja: Petrograd, 24. aprila. V Karpatih so Avstrijci tekom 22. aprila in v noči na 23. po dolgem pripravljanju z ognjem iz težkih topov začeli celo vrsto napadov na višino, katero smo mi zasedli pri vasi Polen (?). Bili so pa odbiti z velikanskimi izgubami. Ravno tako so se izjalovili avstrijski poizkusi 22. aprila, da napadejo naše postojanke pri Wolosati. Tekom dne smo pri Telepoču dobro napredovali, ravno tako dalje proti vzhodu pri Sianki. Naše čete so vzele v tem prostoru po trdovratnem boju več višin. Na ostalem delu cele naše fronte je bil tekom dne le topniški in pehotni boj.

»Frankfurter Zeitung« poroča: Nedelja, 25. aprila.

V Karpatih je nasprotnik v zadnjih dneh okrepil svoj ogenj na celi fronti. Zdi se, da je dobil nove enote težke artiljerije. V noči 24. aprila je sovražnik večkrat napadel v okolici Užoškega prelaza. S puškami in ročnimi granatami smo odbili te napade s precejšnjimi izgubami za sovražnika. Na ostalih delih naše fronte nobene bistvene izpremembe: boj topov in pušk, več ali manj silovit, tu in tam boji prednjih straž.

ZAKAJ JE »POLOŽAJ NA VZHODU NEIZPREMENJEN«?

Približno mesec dni sem prinašajo poročila nemškega generalnega štaba

vedno en in isti stavek: Položaj na vzhodu je neizpremenjen. In sicer se ponavlja ta stavek od tedaj, ko je nemški generalni štab opozoril na brezstalnost prometnih poti in neprehodnost celih pokrajin, vsled česar so se morale ustaviti operacije. V resnici so se od tedaj razvili znatnejši boji le v guberniji Suvalki, med Marjampolom in Kalvarijo. Pozicijska vojna prevladuje. Rusi so se, oprti na svoja številna utrjena mesta, med njimi zakopali, ravno tako Nemci v svojih, po zimski bitki v Mazurib pridobljenih posojankah.

Celo vzhodno bojišče tvori ravnina, ki jo le tu in tam prepreza gričevje in namakajo številne reke. Le-te stavijo že v ugodnem letnem času resne ovire za prehod, zlasti pa otežujejo gibanje spomladi in ob deževju. Razen tega je v ruskem obmejnem ozemlju proti vzhodni in zapadni Prusiji mnogo močvirij, med katerimi treba vpoštevati zlasti one med vzhodno Prusijo in Narewom in med Tršno ter črto Gorodla—Cholm—Levčica. Prva otežujejo prehod preko posameznih odsekov v prostoru Grodno—Bielostok—Varšava, druga pa zavzemajo široko ravan južno od Brest-Litovska in otežujejo dohod k tej trdnjavi. Vrh tega je ta odsek poln razsežnih gozdov, ki otežujejo prehod že ob lepem vremenu. Podnebje je v obče zmereno in zdravo. Srednja zimska temperatura znaša —15 stopinj Celzija, srednja poletna temperatura pa +6 stopinj Celzija. Pomlad se odlikuje z izredno močnim južnim vremenom, ki večkrat v par dneh povzroči, da se začne na rekah lomiti led. Četudi pomlad ni deževna, je vendar to najneugodnejši čas za oskrbovanje in gibanje čet. Obilnost vode v strugah tudi povsem neznatnih rek in poplave v večini močvirnih podoljih napravijo tudi iz najneznatnejših vodnih črt čisto neprehodne ovire. Razmehčana tla pa skrajno otežujejo tudi prehod preko razvodij. Vsled tega se mora v dobi spomladnega južnega vremena, ko se taja sneg, z ozirom na stanje vod, velikost rek in kakovost njihovih dolin in talnih razmer ne le ustaviti dovažanje živil, marveč prekiniti za daljšo ali krajšo dobo tudi vsako gibanje čet. Poletje vobče ni vroče in je najbolj deževni letni čas. Solnčni dnevi ne trajajo dlje nego 14 dni. Največ dežja pade julija in avgusta, ko navadno nastopijo tudi povodnji. Jesen je najbolj suh letni čas. Na temelju tega natančnega študija, ki ga podaja bivši generalštabni stotnik in sedanji bosenski deželni šef podmaršal pl. Sarkotić, ne bo težko razumeti vedno ponavljajočega se poročila nemškega generalnega štaba o neizpremenjenem položaju na vzhodu; tu večjih operacij ni pričakovati pred sredo maja.

PRED IZNEHODENJI NA VZHODNEM BOJIŠČU?

»Reichspost« piše: »Corriera della Sera« poroča iz Petrograda, da stojimo na vzhodnem bojišču pred velikimi iznenadenji, katera se z največjo tajnostjo pripravljajo. Vsa srednja Evropa se giblje. Nemški listi poročajo: Število nemških armadnih zborov v Karpatih in v Bukovini cenijo na 30.

Tudi sedaj je fronta med Thornom in Krakovom središče strateškega položaja.

× × ×

RUSKA SODBA O NAŠI ARMADI.

»Reichspost« piše: V nekem vojaškem razmišljanju se moskovski list »Ruskoe Slowo« zelo čudi, odkod imajo Avstrijci toliko izborne opreme, dobre municije itd. »Zgledno oborožena armada, pravijo naši vojaki,« poudarja »Ruskoe Slowo«. »Boljše že ni mogoče opremiti in ni treba nobenega dopolnila. O avstrijskih možnarjih ni potrebno več poročati... Ti možnarji še vedno pomagajo Nemcem...« Po listu »Ruskoe Slowo« pozna celo Lublin te možnarje. Nadalje pripoveduje list, kako težko da so se morali Rusi boriti z Avstriji, ki so takrat prodrli do Lublina: »Vsak grič, vsak most smo morali naskočiti!« Nato pravi list o avstrijskih četah, da so boljše delale kot Prusi. Končno nastopi »Ruskoe Slowo« — ki je eden največjih časopisov na Ruskem in poloficijozno glasilo ruskega zunanega ministrstva — najodločnejše proti trditvam, ki so v Rusiji večkrat nastale, da se je z Avstrijo lahko boriti. Ta dozdevna »lahkomišljenost napram Avstrijcem,« poudarja »Ruskoe Slowo«, ni cenejša kot »lahkota napram Nemcem.« Tako iz »Reichspost«.

× × ×

NAŠ 3. ARMADNI ZBOR.

Budimpešta, 27. aprila. »A Nap« poroča iz vojnega poročevalskega stan: Ze tri dni bivamo na najbolj izpostavljenem ozemlju karpatskih bojev. Armadni poveljnik Boroevič nas je pristrčno sprejel in nam označil dva armadna zbora, ki sta izvojevala težke, pa uspešne boje. Prva pol nas je vodila k 3. armadnemu zboru, kateremu poveljuje zborni povelj-

nik podmaršal Krautwald pl. Amrau. Te čete so vseskozi prvovrstni, izborni, pravi elitni vojaki iz Štajerske, Koroške, Kranjske in Primorske, ki junaško in z navdušenjo požrtvovalnostjo branijo ogrske meje.

V Bardevi vlada popoln mir. Prebivalstvo se je po večini vrnilo, čeprav je sovražnik komaj 10 km oddaljen od mesta. Naš položaj je pa tako ugoden, naše postojanke tako varne, da se prebivalstvo mirno in zaupljivo vrača. Na podlagi dosedanjih izkušenj se lahko koštatira sledeče:

1) Ruska karpatska ofenziva se je končala z neuspehom; 2) o nadvladju naše artiljerije nad rusko se ne more več dvomiti; 3) odmor, ki je nastopil v karpatskih bojih, in iz katerega se sklepa retabliranje ruskih čet, se obira za nas v vedno ugodnejši luči, ker Rusom primanjkuje municije in pušk.

× × ×

PRI DUKLI.

»Pester Lloyd« poroča iz Eperjesa z dne 27. t. m.: Rusi na duklanski fronti ne kažejo nobenega posebnega veselja do novih akcij. Včeraj čez dan in tudi ponoči so se vršili na fronti Biharo-Zboro artiljerijski boji, v katerih so naši topovi prisilili ruske, da so umolkili. V okolici Esztebnekhta neštivilna še nepokopana ruska trupla, učinek naše artiljerije. Eperješki škof dr. Štefan Novak je bral včeraj v Fapolyengyelu neposredno za fronto sv. mašo in je blagoslovil čete, ki so se brez razlike na vero udeležile boje službe.

AVSTRIJSKA ARTILJERIJA BOLJŠA KOT RUSKA.

Bukarešt, 27. aprila. Tukajšnji listi poročajo, da Avstrijci tako v Bukovini kakor v vzhodni Galiciji s svojimi težkimi topovi artiljeristično nadvladujejo Ruse. Ruski vojaški kritiki po ruskih listih zelo tožijo nad avstrijskimi možnarji.

IZSTRELJENO RUSKO LETALO.

Budimpešta, 27. aprila. Iz Eperjesa poroča »Pester Lloyd«: Naša težka artiljerija je pri Szobosu prisilila neko rusko letalo, da se je moralo izpustiti na tla. Med 4 letalci so bili trije mrtvi, enega so ujeli.

× × ×

BOJI V BUKOVINI.

Gurahomora, 27. aprila. Zadnji ruski napad pri Zaleszczyk je bil v glavnem namenjen za to, da se ločijo avstr. postojanke. Artiljerijski ogenj je zopet skušal prikrivati premikanje ruske fronte. Pri Ottyniji so se pričeli pozicijski boji.

× × ×

ČASTNIKI PRZEMYSLSKE POSADKE.

Bern, 27. aprila. »Ruskoe Slowo« poroča, da je v Astrahan došlo 248 avstrijskih častnikov in dva generala od posadke v Przemyslu. Z njimi je prišlo tudi 350 častniških slug. V Kazan došli častniki so po večini Mažari in stanujejo začasno vsi po gostilnah. Vsi uživajo popolno svobodo. Vidi se jih sprehajati se po kazanskih ulicah.

SEZNAM UJETE PRZEMYSLSKE POSADKE.

Dunaj, 27. aprila. Poizvedovalnica za vojne ujetnike v Rusiji je sporočila dunajski pisarni, da je seznam ujetnikov przemyslske posadke že odposlala.

BRANITELJ PRZEMYSLA V NIŽNEM NOVGORODU.

Gjur, 28. aprila. General pehote pl. Kusmanek je brzojavil svoji ženi iz Kijeva: Zdrav, danes odpotujem v Nižnji Novgorod, pismo sledi. Herman.

KOKOŠ 50 KRON, JAJCE 1 KRONO.

Ruski vojak F. W. Sorohin, po poklicu fotograf, ki je bil v Przemyslu ujet, piše v listu »Rjesanskaja Šisn« med drugim sledeče: Zadnji čas je vladala v Przemyslu grozna druginja. Kokoš je stala 50 kron, eno jajce — eno krono, kruha pa že ni bilo mogoče dobiti. Dne 17. marca so naznačili, da bodo 18. marca razdelili zadnji kruh, potem pa da bo vsak dobil po štiri krompirje na dan. Dne 19. marca že tudi ranjenci niso dobili kruha, ampak samo prepečenec.

× × ×

IZ GALICIJE IN S POLJSKEGA.

Krakov, 27. aprila. Do marca so pridobili zopet v Galiciji 40.000 oseb ruski cerkvi. Ustanovili so veliko pravoslavnih župnij. Župniki delo letno plačo 3000 kron. »Izpreobrnjenec« so dali veliko knjižice, podob, obleke, živila in semena. Lvovski »Slovo Polskie« poroča: Kijevski škofski ravnatelj je dovolila oblast, da sme ustanoviti v Stanislavu rusko gimnazijo.

CAR V LVOVU.

Rusko uradno poročilo.

Dunajski listi priobčujejo rusko uradno poročilo: Car se je pripeljal v Lvov čez Brody. Na kolodvoru so ga sprejeli generalisimus veliki knez Nikolaj Nikolajevič, generalni štab in namestnik gališkega gubernatorja. Car je sprejel naznanilo o vojnih operacijah in je nato z velikim knezom zajtrkoval na postaji. Po zajtrku se je odpeljal car z avtomobilom v mesto; med potjo si je ogledal grobove padlih ruskih vojakov in se je zanimal za podrobnosti bojev pri Lvovu. Na celi poti, kjer se je vozil car, so tvorili vojaški špalir. Gališki gubernator grof Bobrinski je sprejel carja ob vhodu v mesto. Car se je podal v cerkev, kjer je maševal škof Eulogius. Po božji službi je defilirala pred carjem posadka. Car je nato obiskoval bolnišnice, kjer je nagovoril več ranjencev in jim je razdeljeval odlikovanja. Stanoval je v gubernatorjevi palači, kjer se je zbrala velika množica. Car je prišel na balkon in je sledeče nagovoril množico: »Zahvaljujem se za prisrčen sprejem. Živela nezraddeljava mogočna velika Rusija!« Zvečer ob 8. uri je bil v gubernatorjevi palači dine.

KRAKOVSKO VSEUČILIŠČE OTVORJENO.

Krakov, 27. aprila. Tukajšnje jagielonsko vseučilišče, ki je bilo od začetka šolskega leta zaprto, je dobilo od merodajnih ministrstev ukaz, da zopet otvori pouk na vseh štirih fakultetah, in sicer z dnem 29. aprila.

CHYROWSKI JEZUITI PREGNANI V KURSK.

Krakov, 27. aprila. »Nowa Reforma« poroča, da so Rusi jezuite iz Chyrowa pri Przemyslu, kjer so vodili poljsko gimnazijo, pregnali v Kursk, kjer se nahaja tudi odvedeni rusinski nadškof grof Šepticki.

× × ×

SKIERNEWICZE GORE.

Krakov, 27. aprila. Iz Skiernewicz, kjer se nahaja nek carjev grad, se poroča, da je požar uničil tri dele mesta. Požar je nastal v nekem lazaretu Rdečega križa.

BOMBE V VARŠAVI.

Berolin, 27. aprila. Iz Varšave se poroča: V četrtek je neko nemško letalo plulo nad Varšavo; tri bombe je letalec vrget v mesto; v Lomzo, ki leži v varšavski okolici, je bilo vrženih 31 bomb. Zadeto je bilo tudi posestvo grofa Sabinskega, kjer je bila porušena tvornica sladkorja. Ubila sta bila ravnatelj dr. Kassierer in knjigovodja, veliko delavcev je bilo ranjenih.

× × ×

RUSI HITRO KLIČEJO.

Rusko poslanstvo v Parizu javlja na Francoskem živečim Rusom, da so vsled carskega ukaza rekruti letnika 1916. vpoklicani že za 28. maja namesto 28. junija, kakor je bilo prvotno določeno.

× × ×

JAPONCI POSLALI V RUSIJO 12.000 BOMB NAPOLNJENIH S PLINOM.

Stockholm, 27. aprila. (Kor. urad.) »Nya Dagligt Allehanda« poroča: Neki visoki ruski vojaški dostojanstvenik nas je obvestil, da so pred kratkim odposlali Japonci v Rusijo 12.000 s plinom napolnjenih bomb.

× × ×

STRAŠNA ŽELEZNIŠKA NESREČA NA PROGI PETROGRAD—MOSKVA.

Petrograd, 27. aprila. (K. u.) »Rječ« poroča: Na glavni progi Petrograd—Moskva pri postaji Kilpino sta trčila dva vlaka. Razbilo se je 12 voz, več oseb je ponesrečilo.

Boji na zahodu.

Nemško uradno poročilo.

Angleški napadi na Flanderskem.

Berlin, 27. aprila. Veliki glavni stan: Na Flanderskem so napadli Angleži z zelo močnimi silami novo črto naših postojank severno in severovzhodno od Yperna, ki se razteza tri ali štiri kilometre južno od dosedanje tik severno od D'Heudt Ferme ob prekopu Yser čez St. Julien v smeri na S'Gravenstafel. Napadi, katere je prijel nemška artiljerija jugovzhodno od Yperna deloma za hrbotom, so se že v ognju popolnoma zrušili z izredno težkimi izgubami. Tiste hiše v Luzerne, ki jih je sovražna artiljerija popolnoma razstrelila, smo izpraznili v zadnji noči; predmestno urtdbo, ki se nahaja neposredno vzhodno od tam na levem bregu prekopa, še držimo. V dosedanjih bojih pri Ypernu so zaplenile naše čete 50 strojnih pušk. Obstreljevati smo pričeli z vidnim uspehom važno železniško križališče in glavni etapski

kraj Peperinghe, ki leži približno 12 kilometrov zahodno od Yperna. — V Argonskem gozdu je bil severovzhodno od Vienne le Chatau odbit neki ponočni francoski napad.

Na vrhovih ob Maasi smo priborili tudi včeraj nadaljne uspehe, dasi so zbirali Francozi nove sile. — Sovražni napadi proti naši postojanki pri Combresu so se izjalovili.

Ljuti napad v gozdu Ailly so po naši z močnimi izgubami za sovražnika odbili. Tudi bolj proti vzhodu od tam ni pridobil sovražnik nič tal. — V ponočnem bližnjem boju smo uspešno prišli naprej v gozdu Pretre. — Naše postojanke na Hartmannswellerkopfu je sovražnik sinoči večkrat napadal. Vsi napadi so se izjalovili.

Najvišje vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Nedelja, 25. aprila. Ob 3. uri popoldne.

V Belgiji smo v tesni zvezi s svojima zaveznikoma uspešno nadaljevali s protinapadi. Nemci, ki so napadali z dvema armadama, so tudi včeraj rabili dušeče pline. V posameznih bombah, ki se niso razpočile, so bile velike množine. Vidno smo napredovali na desnem bregu Ysere proti severu. Angleške čete so vkljub silovitemu protinapadu, o katerem smo poročali včeraj zvečer, obdržali svoje postojanke na naši desnici. V Argonih smo vzeli Nemcem en strelski jarek, dve strojni puški in ujeli nekaj mož. Akcija, ki je bila sicer samo krajevnega značaja, je bila skrajno živahna. Na višinah Moze so pri Callenskih strelskih jarkih Nemci napadli s celo divizijo na fronti, ki ni bila niti en kilometer dolga. Naša prva črta se je morala umakniti, pa smo jih nato le zavrnili.

Ob 11. uri ponoči:

Severno od Yperna se nadaljuje topniški boj pod ugodnimi pogoji za zaveznike. Nemci so napadli na več točkah angleške fronte v severnojužni smeri in od severovzhoda proti jugozahodu. Mi pa smo v krepkem protinapadu napredovali na desnem bregu kanala. Na ostali fronti ni posebnega.

Poročilo maršala Frencha.

London, 27. aprila. (Kor. urad.) Po Reuterju: Maršal French poroča: Ljuti boji še trajajo. Splošen položaj se ni izpremenil. Naše levo krilo je moralo, ko je bilo po umikanju Francozov prisiljeno, da izpremeni bojno črto, vzdržavati napade s severni smeri in se istočasno razširiti v zahodni smeri čez St. Julien. To je oslabilo črto. Po hrabrem odporu Kanadcev proti velikim premoči je padel St. Julien v sovražne roke. Nemški napadi vzhodno od Yperna so se včeraj izjalovili, dasi so uporabljali dušiljive pline. Nemški častniki in moštvo je bilo ujet. V zadnjih treh dneh smo zadali Nemcem zelo težke izgube. Naše izgube so tudi težke. Nemško poročilo, ki trdi, da so bili osvojeni štirje angleški težki topovi, ni resnično. Neki angleški letalec je metal bombe na mesto Kortryk in je porušil železnico.

Boji pri La Basse, Ypernu in pri Bixchoote.

London, 27. aprila. »Morningpost« poroča iz severne Francije: Boj med Lysom in morjem se bje splošno. Glavne dogodke med petkom zvečer in nedeljo zjutraj so tvorili boji pri La Basse in ob prekopu med Ypernom in Bixchootem. Pri La Basse je armada bavarskega kraljeviča tako ljuto sunila v smeri proti Givenchy in Cambrinu, da so tu Nemci priborili začasen uspeh. Angleški črt le niso prodrli in so se Angleži upirali premoči. Čete, ki so bile prisiljene, da so se morale umakniti severno od Yperna, so tvorili Zuavi, mornariški vojaški in belgijski karabinieri. Med svojim materialom, ki so ga vzeli Nemcem, so zaplenili tudi neko novo orodje, s katerim so metali Nemci bombe do 300 metrov daleč.

Nemci prodirajo čez Yser naprej.

Rotterdam, 27. aprila. »Courant« poroča: Nemci prodirajo onstran prekopa Yser naprej in so pričeli uspešno obstreljevati angleško-francosko glavno postojanko pri mestu Yser.

Ypernu grozi obkolitev?

Amsterdam, 27. aprila. »Tijds« poroča iz Dünkirkhna o zadnjih bojih pri Ypernu: Pri Zuydschoote so Nemci Francoze iznenadili in izsilili prehod čez ypernski kanal. Nadalje so na drugem bregu prodrli proti jugu med Pilkem in Wieltje. S tem je Ypern neposredno ogrožen. Če se Nemcem posreči prodreti tudi južno pod St. Julien, potem bo Ypern skoro popolnoma obkrojen in angleške postojanke za hrbotom ogrožene.

Švicarska sodba o položaju pri Ypernu.

Bern, 27. aprila. (Kor. urad.) Herman Stegemann piše o vojskinem položaju v »Bundu«: Veliki sunek Nemcev pri Yper-

nu znači po načrtu in po izpeljavi nadvladajoče vodstvo in napadalno sposobnost Nemcev. Stegemann sodi, da Nemci ne nameravajo za vsako ceno držati najsprednejših postojank, marveč da se zadovolje z znatnim uspehom, ki jim omogočuje, da lahko končni postojanki pri Ypernu groze s severa. Kritiki sodi z ozirom na poročilo o osvojitvi jarkov pri Calonne, kjer so zaplenili Nemci 17 topov, da niso vzeli le francoskih prednjih jarkov, marveč prvo glavno postojanko, vsled česar je ravno tako olajšan položaj nemške postojanke pri Combresu, kakor je ogrožena francoska postojanka pri Les Epargesu.

Angleži priznavajo, da so Nemci zmagali.

Christiania, 27. aprila. »Morning Post« poroča: Ljuti boji na severnem Flanderskem vzdrže veliko napetost med prebivalstvom. Kolikor je mogoče zdaj presoditi, so zmagali Nemci. — Ozemlje, ki so je dozdaj osvojili Nemci, je po važnosti največje, kar se je dozdaj osvojilo v bojih na zahodni bojni črti. Tudi število nemških ujetnikov je znatno večje, kakor se to uradno priznava. Od srede naprej se bjejo neprestano boji. Izgube so strašne.

Ugledni Kanadci padli.

Genf, 27. aprila. Med Kanadci, ki so padli pri Ypernu, so sinovi najuglednejših kanadskih rodbin.

Zadušljiv par — novo bojno sredstvo.

Pariz, 27. aprila. (Kor. urad.) Listi objavljajo poročilo nekega o čividca o zadnjem nemškem bojnem sredstvu, s katerim se razvija zadušljiv par, ki ga iz svojih strelskih jarkov Nemci namerajajo na francoske črte. Francozi so zapazili, da se za nasipom nemških strelskih jarkov pripravljajo nekaj izrednega. Zdobli so več lukenj. Nemci so čakali ugodnega vetra, ko so pričeli brizgati iz posod stisnjen par. Dognali so, da so brizgali klorov par. Francoski vojaški so začudeni gledali, ko se je valil zelo gost, črnkast dim proti njim, Nemci so pa izrabili trenutno sovražnikovo presenečenje za to, da so, podpirani po ognju topov, zapustili strelske järke. Najsprednejši nemški vojaški so pokrili lica s krinko, ki jim je omogočila, da so prekorčili brez nevarnosti zastrupljeno ozračje. Vse francosko časopisje se peča z uporabo zadušljivih plinov po nemški armadi in izjavlja, da je le učinkovanje teh plinov povzročilo, da so se zavezniki umaknili, a posrečilo se jim je, da so izravnali, kar so izgubili in da zato Nemci ne morejo beležiti uspeha. Uporaba takih sredstev iznova dokazuje barbarsko vojskovanje Nemčije. Nekateri vojaški kritiki pozivajo francosko vlado, naj se ne omeji le na proteste, marveč naj uporablja ravno taka sredstva.

Kako delujejo strupeni plini.

London, 27. aprila. (K. u.) »Daily Chronicle« objavlja iz severne Francije sledeče podrobnosti o učinkovanju zastrupljenih plinov, ki so jih uporabljali Nemci. Francoski vojaški so opazili dne 22. aprila ob 5. uri popoldne v najsprednejših strelskih jarkih med krajema Langemarck in Knocks, da se dviga gost, rumen dim iz nemških strelskih jarkov, ki se je valil počasi proti francoskim postojankam. Severovzhodni veter je povzročil, da se je dim kakor preproga razširil nad zemljo, ki jo je pokrival 16 čevljev visoko. Nemci so uporabljali močne steklenice s stisnjanim plinom, ki so bile opremljene z zatvornicami in ki so jih odprli, kakor hitro je vlekel veter proti sovražnim jarkom. Uporaba plinov je presenetila Francoze. Več jih je bilo zastrupljenih in so umrli. Nekaterim se je posrečilo, da so ušli, a kmalu potem so jim zažreli obrazi, izkašljevali so kri in so se zgrudili mrtvi na zemljo. Plin je učinkoval na bojni črti v širini šestih kilometrov in v globini dveh kilometrov. Čez četrte ure nato so Nemci prodrli iz strelskih jarkov, pred njimi so korakali vojaški z varnostnimi čeladami, da se se priprajo, če morejo dihati. Ker se je plin razredčil, so nato Nemci v velikih četah prodirali.

Francoski ženski regiment.

»Petit Parisien« poroča o projektiranem ženskem polku, da se bo imenoval: corps de défense nationale volontaire des femmes françaises et belges. Sprejemali bodo samo ženske brez otrok, ali pa take, katerih otroci so stari nad 12 let, in sicer od 16. do 60. leta. Torej ni izključeno, da bodo lahko vstopile v polk stara mati, mati in hči. Polk bo imel tri odseke, namreč oskrbovalno sekcijo, bojno sekcijo, potem »section de transit«, ki bo obsegala zlasti kolesarice in šoferke, potem pa bojno sekcijo, kamor spadajo stražarice, vojunke-poizvedovalke (eclaireuses) in pa »agents de liaison«. Ženske bojne sekcije bodo oborožene in morajo znati plavati, jezdit, streljati itd.

K zadnjim nemškim uspehom v Flandriji.

Ženeva, 27. aprila. Iz Pariza poročajo listi: Vsled zadnjih bojev na Flanderskem je bil general French prisiljen, da potrebuje ukrene za reorganizacijo svojih zelo skrčenih čet, zlasti za dopolnitev decimiranih kanadskih oddelkov. Tako se je general French dogovoril s francoskim poveljujočim generalom Fothom glede pričakovanega nadaljevanja nemške ofenzive, katere resni značaj zaposluje zlasti londonsko in pariško časopisje. Dokler ne dosegne primerna ojačenja, ima general French dobiti nadomestitev iz francoskih oddelkov v drugih odsekih. Med padlimi Kanadci so sinovi najbolj znanih kanadskih rodbin. Vsled zadnjih škod, ki so jih povzročili nemški letalci z bombami v Belfortu, se na celokupno francosko trdnjavo ozemlje raztegne pariški reglement z nekaterimi poostitvami. Splošno položaj Francozov na Flanderskem smatra strokovna kritika zopet za nevarno, kakor je nevarno položaj od vseh strani trdo stiskanih angleških kontingentov, katerih voditelji so odredili sunek proti Lille, da bi razbili nemške načrte, a doslej niso dosegli uspeha. Za glavni vzrok francoskega poraza smatra Joffre zaveznikom neugodno vetrovno smer, ki so jo Nemci izrabili, da so skrbno pripravljene klorove pline mogli zagnati v francoske strelske järke. Pariško časopisje očita sedaj nemški znanosti nizkotnost, za francoskega iznajditelja izstrelkov z zadušljivimi plini je pa zahtevalo naroden dar.

Nemci obstreljevali St. Dié.

Pariz, 27. aprila. (Kor. ur.) »Temps« poroča iz St. Dié: V torek popoldne je nemška artiljerija obstreljevala St. Dié. V mesto je padlo 24 granat, nekaj hiš je bilo resno poškodovanih.

Poveljnik armade v Belfortu odstopil.

Amsterdam, 27. aprila. Zupan v Belfortu je ukazal, da se z 20. aprilom ustavi razsvetljava. General Chatacu, poveljnik južnih čet v Belfortu, je iz zdravstvenih razlogov prosil, naj ga odslovi, kar so mu ugodili. Vodil je utrjevalna obrambna dela v južnem odseku in poveljeval južni diviziji.

Francosko letalo nad Oberndorfom.

Stuttgart, 27. aprila. (K. u.) Vojno ministrstvo obvešča: Danes popoldne med 9. in 10. uro je letelo neko francosko dvokrilno letalo, ki je priplulo iz zahodne smeri, nad Oberndorfom, kjer je vrglo štiri bombe. Tri bombe so padle na zemljo pri srednjem in ena pri zgornjem poslopju Mauserjeve tvornice. Letalce so obstreljevali s topovi in s strojnimi puškami. Kosi bomb so ubili 6 in nevarno ranili 7 civilistov. Tvornica je poškodovana le neznatno in se obrat ni prekinil. Letalec je ušel v zahodni smeri.

Zeppelinovi zrakoplovi nad Northumberlandom.

»Az Estu« brzojavljajo iz Rotterdama: Iz Londona se 26. t. m. poroča, da križarita dva Zeppelinova zrakoplova nad obrežjem Northumberlanda.

Italija.**AVSTRIJA IN ITALIJA.**

Vesti »Frankfurter Zeitung« o izjavi kneza Bülowa potrjuje sedaj tudi pariški »Temps«, ki pravi: Knez Bülow ni Italijanov prav nič pustil v dvomu, da bo Nemčija kot zaveznica Avstrije storila vso svojo dolžnost.

Promet s poštnimi nakaznicami v Italiji se obnovi.

Korespondenca Wilhelm poroča poluradno: Avstrijska in italijanska poštna uprava se zdaj pogajata, da se zopet obnovi začasno ustavljeni promet s poštnimi nakaznicami in pošto povzete. Pričakuje se, da se obrok zopet kmalu obnovi.

ITALIJANSKO POSOJIL V AMERIKI.

Iz Rima se poroča: Bivši ministrski predsednik Luzatti je priporočal najetje posojila v znesku več sto milijonov lir v Združenih državah, da se plačajo nakupi petroleja, premoga, bombaža, konj in municije.

ZOPET POTRESI V AVEZZANU.

Avezano, 27. aprila. Zadnje dni se je v Avezzanu zopet večkrat stresla zemlja. V raznih krajih so razpočile hiše. Večjo škodo je povzročil potres v Tagliacozzu.

Na morju.**RIBIŠKI PARNIK »RECOLO« TORPEDIRAN.**

Grimsby, 27. aprila. (Kor. urad.) »Reuter« poroča: Na Severnem morju je bil včeraj torpediran ribiški parnik »Recolo«.

ANGLEŠKE LADJE NE SMEJO ZAPUSTITI NIZOZEMSKIH PRISTANIŠČ.

Rotterdam, 27. aprila. (K. u.) Tukajšnji angleški generalni konzul je razglasil, da danes angleške ladje, namenjene na Angleško, ne smejo zapustiti nizozemskih pristanišč.

INTERNIRANJE KRIŽARKE »KRON-PRINZ WILHELM«.

Washington, 27. aprila. Poveljnik pomožne križarke »Kronprinz Wilhelm« je sklenil, naj se križarka internira v Newportnewsu.

Avstro-ogrski pomorski čoln „V“ potopil francosko oklopno križarko „Leon Gambetta“.**AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.**

Dunaj, 28. aprila 1915, ob 8. uri 45 minut popoldne. (Kor. ur.) Brodovno poveljstvo objavlja naslednji komunikat:

Podmorski čoln 5, poveljnik linjski poročnik Jurij vitez pl. Trapp, je v Jonskem morju torpediral in potopil francosko oklopno križarko »Leon Gambetta«.

× × ×

»Leon Gambetta« je ena največjih francoskih bojnih ladij. Dolga je bila 145 m, široka 21 m, globoka 8'2 m. Obsegala je 12.550 ton ter imela 29.000 ton. Oborožena je bila s 4 19cm, 16 16cm topovi, 24 47cm brzostrelnimi topovi, z dvema lahkima topoma in z dvema podvodnima cevima za spuščanje torpedov. Posadka je štela 711 moških, v morje je bila spuščena leta 1901.

× × ×

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča danes iz Brindizija: Neki avstro-ogrski podmorski čoln je ponoči 20 milj od Santa Maria de Leuca torpediral francosko oklopno križarko »Leon Gambetta«. Del posadke so rešili.

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Brindizija: Vsled nujne potrebe, da se nudi pomoč ponesrečencem oklopne križarke »Leon Gambetta«, so se iz Brindizija in Tarenta odposlale torpedovke in vlačne ladje. Doslej so rešili 60 oseb.

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Brindizija: Oklopno križarko »Leon Gambetta« je zadnjo noč proti poldrugi uri kakih 25 milj južno od Santa Maria di Leuca torpediral avstro-ogrski podmorski čoln V. Da bi se ne potopila, je križarka zavozila na obrežje. Rešili so čez 100 oseb posadke, ki so jih ribiške ladje prepelele v prostore osovja, uslužbenega na semaforški postaji v Santa Maria di Leuca.

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Agenzia Stefani« poroča iz Brindizija: Kolikor se je doslej dognalo, znaša število rešenih od posadke »Leon Gambetta« 108 oseb.

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Tribuna« poroča iz Leuce: Križarko »Leon Gambetta« je 20 milj od italijanske obale zadel torpedo. V trenutku katastrofe je hitel načelnik semaforške postaje v Santa Maria di Leuca, ki se je nahajal na svojem mestu, z eskadrilo, ki je šacionirana pred Santa Maria di Leuca, na pomoč. Francosko križarko »Leon Gambetta«, ki je bila močno nagnjena in se ni mogla poslužiti brezžičnega brzojava, je gnal »široko« v svoji smeri. »Gambetta« so prepustili usodi ter je izginila. Francoski častniki jo smatrajo za izgubljeno, ker jo je torpedo strahovito raztrgal. Voda je udrila v prostor za stroje.

Rim, 27. aprila. (Kor. ur.) »Tribuna« piše: Mornarično ministrstvo nima nobenih posameznosti o torpediranju »Leona Gambette«. Ve se samo, da je rešenih kakih 100 oseb. Iz Tarenta so odplule pomočne ladje in zdravniki. »Tribuna« meni, da je avstro-ogrski podmorski čoln ob jutranjem svitu odplul iz Kotora, ki je od Santa Maria di Leuca oddaljen 150 milj, in vozil ob svitem dnevu na površini, ker so v tej okolici italijanski parniki mnogokrat opazili avstro-ogrsko podmorsko čolno. Podmorski čoln se je moral ob solnčnem zatonu potopiti pod vodo, ponoči pa zopet priti na površino. Njegova ak-

cija je bila omejena. Davno se je vedelo, da križarico tri francoske križarke tipa »Gambetta« med otoki, ki leže severozapadno od Krfa proti Italiji v prostoru 40 do 50 milj. Slabo vreme, viharo morje in megla so podpirali akcijo podmorskega čolna proti francoskim bojnim ladjam. Koristnost podmorskih čolnov v pomorski vojni se torej vedno bolj potrjuje. Podmorski čoln je operiral ponoči ob luninem svitu.

Sultanov god in turška poročila o bojih.

Carigrad, 27. aprila. (Kor. urad.) Pri današnjem sprejemu, ki se je vršil povodom rojstnega dne sultana v palači, je vojni minister izročil sultanu brzojavko poveljnika 5. armade Liman paše, ki poroča, da je središče in desno krilo sovražnih sil popolnoma pobito.

Carigrad, 27. aprila. (Kor. urad.) Ministrski svet je sklenil, pridjati sultanovemu imenu pridevek Ghazi (zmagoviti).

Carigrad, 27. aprila. (Kor. urad.) Povodom 7. obletnice sultanovega vladanja je mesto okrašeno z zastavami. Svečano razpoloženje se je povišalo še vsled poročil o izredno važnih uspehih, ki so bili doseženi proti novemu poizkusu zaveznikov, da bi izsilili vhod v Dardanele.

KUGA V RUSKI KAVKAŠKI ARMADI.

Carigrad, 27. aprila. »Tanin« poroča, da je v ruski kavkaški armadi zadnji čas izbruhnila kuga.

Pred vojsko med Japonsko in Kitajsko.

Petrograd, 27. aprila. (Kor. urad.) »Rječ« poroča iz Tokija z dne 20. apr.: Ker se je Kitajska branila sprejeti japonske zahteve glede Mongolske, se je sešel japonski ministrski svet k posvetu, da sklepa o nadaljnjem poteku pogajanj. Japonsko časopisje zahteva odločen nastop. Ljudstvo pa še vedno upa na mirno rešitev. V japonskih ladjedelnih delavcih so gospešili dela za dovršitev dreadnoughtov po 30.000 ton. Oklopna križarka »Kirisima« s 27.000 tonami je že prideljena v službo.

JAPONCI NA KITAJSKEM.

Berlin, 27. aprila. »Post« poroča iz Kodanja, da Japonci kljub pogajanjem polagoma zasedajo vojaško najvažnejše točke na Kitajskem. V Mukden in Tsinau so že došle japonske čete.

Ljubljanske novice.

Ij Prosvetno društvo za Trnovo in Krakovo vabi svoje člane na zopetno predavanje, ki se vrši v četrtek, dne 29. t. m. ob 8. uri zvečer v društveni sobi. Predaval bo tokrat zopet g. Pestotnik.

Ij Šmarnice v stolnici. Nemške šmarnične govore ob sedmih zvečer bo imel P. Viktor Kolb z Dunaja.

Ij Krušne komisije bodo zopet poslovale prihodnji petek, dne 30. aprila in v soboto, dne 1. maja ravno tam, kakor prvič in ob ravno tistem času kakor prejšnji teden.

Ij Pregledovanje črnovojnikov, ki so rojeni v letih 1873—1877., prične se v četrtek dne 29. aprila v Mestnem Domu ter se vrši v četrtek in petek. V četrtek pridejo k pregledovanju črnovojniki, ki so v Ljubljano pristojni, v petek pa črnovojniki, ki niso v Ljubljano pristojni, vendar pa bivajo v Ljubljani. Pričetek obakrat z najmlajšim letnikom.

Ij Nabiranje kovin v vojne namene se že vrši z vso marljivostjo. Druga državna gimnazija je že dokončala svoje nabiranje in je imela nad vse pričakovane ugoden uspeh, kajti nabrala je 17 težkih zabojev različnih kovinastih predmetov. Pričakovati je, da bodo tudi drugi zavodi imeli tako sijajen uspeh.

Ij Umrli so v Ljubljani: Edvard Zvanut, sin poštnega poduradnika, 6 tednov. — Martin Mali, dninar-hiralec, 57 let. — Frančiška Stare, vdova sobnega slikarja, 46 let. — Alojzij Zorman, trgovec sin, 7 mesecev.

Ij Dva vojaka 17. pešpolka umrla. Umrla sta prostaka 17. pešpolka Jakob Kalan in Alojzij Maršič. Pogreb bo jutri ob 1. uri popoldne iz dežel. bolnice.

Ij Izpred kazenskega sodišča. Včeraj je bilo pri c. kr. okr. sodišču v Ljubljani obsojenih deset posestnic iz ljubljanske okolice radi prestopka § 7. ces. naredbe z dne 1. avgusta 1914, drž. zak. št. 194 (na-

redba o draženju živil). Zahtevalo so na ljubljanskem trgu za mleko, krompir in fižol mnogo previsoke cene. Vsaki se je prisodilo tri dni zapora in 20 kron denarne globe, ki se pa za slučaj neizterljivosti izpremeni v 48 ur zapora.

Razna poročila.

ZA NADŠKOFA V POZNANJU je imenovan kanonik dr. Dalbor v Poznanju. Star je 45 let.

NAJVIŠJE CENE V BEROLINU.

Berolin, 27. aprila. (Kor. urad.) Berolinski magistrat je z ozirom na po vojni žitni družbi znižane cene moki določil sledeče najvišje cene: 2 kg rženega kruha 85, 1½ kg 63 in 1 kg rženega kruha 43 fenigov, žemlja 5 fenigov.

MEDNARODNI ŽENSKI KONGRES.

Amsterdam, 27. aprila. K mednarodnemu ženskemu kongresu v Haag je došlo dosedaj 42 ameriških, 15 švedskih 12 norveških, 10 danskih zastopnic. 10 ogrskih, 4 avstrijske, 4 hrvaške in 3 italijanske pričakujejo za danes. Tudi nemške zastopnice so že na potu. Angleške zastopnice so dobile od vlade le 25 potnih listov, imeti so jih pa hotele 120.

Dnevne novice.

+ Molitev za mir se bo opravljal po vsej ljubljanski škofiji pri letošnjih šmarnicah.

+ Cesar je, kakor poroča kor. urad, 27. aprila zasljal v daljši posebni avdijenci ministrskega predsednika grofa Stürgkha.

+ Cesarjev dar domoljubni kovinski zbirki. Kor. urad poroča: 27. aprila je došlo po prvi kovinski domoljubni zbirki v Schönbrunn 60 učencev pod vodstvom učiteljev, da sprejmejo prvi dar cesarja, ki obsega 7000 kilogramov.

+ Vojni kurat Martinčič živ in zdrav. Vojni kurat przemyslske posadke je brzojavil iz Simbirsk uradniku Štetetu: »Iz Simbirsk pozdrav vsem Slovincem! Martinčič, vojni kurat.« Brzojavka je bila oddana 24. aprila in je došla v Ljubljano včeraj zjutraj. — Simbirsk je glavno mesto istoimenske gubernije ob reki Volgi. Leži približno 700 km zračne črte vzhodno od Moskve. Iz Przemysla je Simbirsk oddaljen okoli 1800 km zračne črte.

+ Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. V bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu se zdravijo: mil. g. kanonik J. Kavčič, župnik Evald Vračko ter vpokojeni župnik J. Pernat.

+ Slov. katol. akadem. tehn. društvo »Danica« (na Dunaju IX., Liechtensteinstraße 95/8) ima dne 29. aprila 1915 ob 6½ uri zvečer svoj prvi redni občni zbor v društvenih prostorih z običajnim dnevnim redom.

+ Drugo avstrijsko vojno posojilo je v Zagrebu že razpisano.

+ Podeljena je župnija Planina pri Rakeku č. g. Ivanu Lovšinu, župnemu upravitelju na Sv. Gori.

+ Dopusti za obdelovanje polja. Korespondenčni urad poroča: Vojno ministrstvo je odredilo, da veljajo določila odloka o podeljevanju dopustov za obdelovanje polja tudi za vse črnovojnike, ki bivajo v zaledju in za vse po postavi o vojnih dejavnostih vporabljeni delavci.

— Ameriški dar našemu »Rdečemu križu«. C. kr. korespondenčni urad poroča: Ameriški poslanik na dunajskem dvoru, Penfield, je izročil c. kr. komisarju in zveznemu predsedniku avstrijske družbe »Rdečega križa« grofu Traunu na prošnjo ameriškega državnega tajnika dar 2500 dolarjev (16.125 kron), ki se nakaže rezervni bolnišnici št. 8, v kateri deluje odposlaništvo ameriškega »Rdečega križa«.

— Umrl je na Dunaju znani arhitekt dvorni svetnik Karol König.

— Poštne nakaznice za vojne ujetnike v Srbiji. Poštne nakaznice za avstrijsko-ogrsko ujetnike, internirane konfinirane v Srbiji se od sedaj naprej pošiljajo izključno potom švicarske poštne uprave. Naslov se sme glasiti edinole: »An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz« (Višja poštna kontrola v Bernu, Švica).

— Umrl je nagloma na srčni kapl glavni tajnik kmetijske družbe za Štajersko g. Franc Juvan, star 54 let.

— En dan brez tobaka. Na Ogrskem so določili 1. majnik kot dan, na katerega naj se kadilci vzdrže kajenja in znesek, ki bi ga zakadili, darujejo invalidnemu fondu.

+ Izpred višjega deželnega sodišča v Gradcu. V torek, dne 27. aprila se je vršila pred višjim sodiščem v Gradcu obravnava dr. Korošec contra dr. Ernst Mravlagg (odvetnik v Mariboru).

Več sto kilogramov

prilavne za zavijanje mesa, kruha in drugih jestvin, ima na prodaj: „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani.

Cena 22 vinarjev per kilogram.

belega papirja

Dr. Korošec ga je tožil in dr. Mravlagg je bil obsojen na 300 K globe, v slučaju neizterljivosti na 30 dni zapora, in obsojena se mora objaviti v graški »Tagespost« na uvodnem mestu. Dr. Korošec je zastopal dr. Ivan Benkovič iz Celja, dr. Mravlagg pa dr. Uranitsch.

+ **Z zlato hrabrostno kolajno odlikovani slovenski junaki.** Štabni narednik Alojzij Savšek in narednik Štefan Plesničar, oba pri pešpolku št. 97. Štabni narednik Ivan Butkovič, pešpolk št. 17 ter štabni narednik Štefan Rudenjak, domobranski pešpolk št. 5.

— **Vojni nadkurat č. g. Jakob Tajek** je obolen in so ga poslali v Tatrafured na oddih. — Č. g. Hubert Rant, nadkurat pri našem III. zboru, ki se je nahajal na štirinajst dnevnem dopustu, se vrne te dni zopet na bojišče.

— **Ujeti vojni kurat dr. A. Jehart umrl.** Iz Celja se nam piše: Tukaj kroži govorica, da je v Čačaku umrl za neko kužno boleznijo vojni kurat č. g. dr. A. Jehart, bivši tukajšnji nemški pridigar. — Dr. A. Jehart je bil z rajnim dr. Janko Srečnem skupno v ujetništvu in je bil navzoč pri njegovi smrti. Uradno še vest o smrti dr. Jeharta menda ni potrjena.

— **Dr. Zdešar.** »Grazer Volksblatt« poroča: Profesor dr. Bayer, ki je bil osem mesecev v vojnem ujetništvu na Francoskem, je sinoči došel v Gradec. Vest, da bi bila izpuščena tudi grof Czernin in superijor dr. Zdešar, se žal ne potrjuje.

— **Prestavljen je iz Maribora v Ljubno** na Štajerskem blagajnik na mariborskem kolodvoru g. Ivan Kežar.

— **Vlom v župnišče.** Z Janč nam piše: Dne 25. aprila zjutraj med sv. mašo so vlomili tatje v tukajšnje župnišče. Na spodnji strani župnišča so pri kletnem oknu preščinili močno železno omrežje, zlezli skozi odprtino v klet in od tu naravnost v prvo nadstropje v župnikovo stanovanje, kjer so vse preiskali in premetali. Vse, kar je bilo zaklenjenega, so s silo odprli. Tudi cerkveno skrinjico so razbili. Iskali so samo denarja, drugo so pustili. Vzeli so samih dvovinarnikov za 60 kron, mnogo kron in drugega drobiža. Vsa znamenja kažejo, da so morali biti zelo spretni in vajeni tega rokodelstva. Ukrenilo se je takoj vse potrebno, da pridejo pravici v roke, in upamo, da se to zgodi.

— **Težko je obolen** na Dunaju dragonski stotnik knez Karol Windischgraetz, brat kneza Otona Windischgraetza.

— **Razprava proti 44 obtožencem.** V četrtek se je pričela pred zagrebškim domobranskim divizijskim sodiščem sodna obravnava proti 44 prebivalcem iz Vitojevice v Sremu, ki so bili obtoženi radi zločina proti vojni sili, ki se kaznuje od 10 do 20 let težke ječe. Obsojba bo izrečena v ponedeljek ali pa v torek.

— **Uničena volitev za odvetniško zbornico v Bosni.** Nedavno so bile v Sarajevu volitve funkcionarjev za odvetniško zbornico Bosne in Hercegovine, ter je bil izvoljen za predsednika zbornice znani voditelj bosenskih Srbov Danilo Dimović. »Bosnische Post« pa sedaj poroča, da je bosenska deželna vlada to volitev uničila.

— **Pošiljatve za vojsko.** Na podlagi obstoječih določb morajo poštno pošiljatve na vojaška poveljstva, čete itd., ki niso prideljene kakemu vojnemu ali etapnemu poštnemu uradu (posadne čete in slično), tako tudi pošiljatve na poveljstva itd., mornarice, ki niso ukrcane, vsebovati v naslovu navedbo namembnega kraja (poštnega kraja).

— **Znižana vožnja po morju.** C. kr. deželno predsedstvo naznanja, da dobe stariši, bratje, sestre, otroci, žene in neveste obolenih bojevnikov, ako jih hočejo obiskati ali se udeležiti pogrebov, pri vožnji po parnikih za tja in nazaj 50% popusta sledečih od države subvencioniranih paroplovnih družb: »Avstrijski Lloyd«, »Dalmatija«, »Ragussea«, »Istria-Trieste Lloyd«, »Austro-Croatia«, »Bokelka Plovitba«, »Obalna paroplovitba« in »Capodistriana«. Izkaznice za te vožnje izdajajo politične oblasti, v Ljubljani pa c. kr. policijsko ravnateljstvo.

— **Umril je dne 7. aprila** v Košicah na severnem Ogrskem Anton Bačar 47. pešpolka, doma iz Uhanj pri Ajdovščini. Lečil se je tam na ranah, dobljenih v Karpatih, prisadil se je pa še zavratni legar, kateremu je podlegel. Pokojnik je brat dr. Bačarja, zdravnika v Gorici.

— **Poroka.** Poročil se je g. Anton Koritnik, znan trgovec v Gorici, z gđ. Ido Brginčevico iz Srpence na Bovškem.

— **Iz ruskega ujetništva** se je oglašil: Anton Božič, praporščak iz Gornjega grada. Piše, da je v Kinjel, gubernija Samara. Poizvedovalni urad za ujetnike je naznanil, da sta v ruskem

ujetništvu v Nižjem Novgorodu: Franc Tevž (Mostnikov) iz Bočne in Jožef Potočnik (Bevčev) iz Gornjega grada. Franc Tevž ni že pisal 5 mesecev, Jožef Potočnik pa že 8 mesecev. Splošno so mislili, da je mrtev.

— **Kazen za prekrščenje policijske ure v Berlinu.** V Berlinu strogo gledajo na to, da se javni lokali zapirajo natančno ob določeni policijski uri, o polnoči. Če zalotijo gostilničarja, ki ima odprto gostilno nad policijsko uro, ga kaznujejo prvokrat s tem, da mu zapro gostilno za tri dni. Če se ponovi slučaj, zapre oblast gostilničarja tri dni, a če bi se zgodilo še tretjič, pa za ves čas vojne.

Nemška sodba o podajšanju črnovojniške do žnosli na Ogrskem.

Avstrijci se tudi udeležili bilke pri Ypernu.

Berlin, 27. aprila. (Kor. urad.) »Kreuzzeitung« izvaja glede na včerajšnji sklep in razprava nam iznova jamčita, da more zveznima državama donesti konec vojske le popolno zmago. »Berliner Zeitung a. M.« piše, da tvori govor grofa Tisze velik slavospev na zvesto skupnost Nemčije in Avstro-Ogrske. List konča: Na dan, ko so se nam poročale besede grofa Tisze, smo bili po »Morningpost« obveščeni, da so se avstro-ogrski čete udeležile za nas tako slavne zmage ob prekopu Yser. Nemški in avstro-ogrski prapori plapolajo zdaj združeno na vzhodu in na zahodu in dokazujejo, da držimo skupaj, kakor ojstrina in roč enega meča.

Boji v Albaniji.

Milan, 27. aprila. »Corriere della sera« poroča iz Drača: Essad paša je odkorakal z dvema oddelkoma iz mesta in je napadel ob rani jutranji zarji blizu vasi Juba, Auscoli in Sambiago. Vstahi so imeli izdatne izgube. Boj, ki stoji začasno ugodno za Essad pašo, se nadaljuje.

Boj za Carigrad.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 27. aprila. (Kor. urad.) Glavni stan obvešča: Očistili smo od sovražnika bregove Sighin-Dere, zahodno od Sedil-Bahra. Sovražnik, ki se je izkrcal blizu Kaba, si je prizadeval, da se drži pod obrambo ognja svojih ladij v svojih obrambnih postojankah. Danes zjutraj so vzele naše čete z naskokom opisane postojanke, prisilile so sovražnika, da se je moral na celi črti umakniti in so mu zadale težke izgube. Del sovražnih sil, ki je ostal blizu morja, je pobegnil v svoje čolne in se je hitro odstranil. Tisti, ki niso mogli bežati, so razvili bele zastave in so se v množicah udali. Dognali smo, da se je potopil pri Ari Burnu neki sovražni transportni parnik zadet po kroglih naše artiljerije. Neko zadnjo uro (ob 4. uri 30 min. popoldne) došlo poročilo izjava, da so bile sovražne čete, ki smo jih cenili na 4 brigade, na obrežju Kaba Tepe zagnane v morje. Neko sovražno križarko so z zlomljenimi jadri in s poškodovanim zadnjim delom ladje vlekli v Tenedos.

BOJI PRI KUMKALE.

Carigrad, 27. aprila. Turški glavni stan obvešča: Sovražnik, ki se je izkrcal pri Kumkale, je nameraval prodirati pod obrambo svojih vojnih ladij. Kljub ljutemu njegovemu ognju od vseh strani so naše čete uspešno napadle in so potisnile sovražnika na breg nazaj. Sovražnik je izgubil 400 mrtvih, 200 jih je bilo ujetih. Nekaj francoskih mohamedanskih vojakov je prestopilo k nam. Pred Kaba Tepe smo ujeli več Angležev in Avstralcev, med njimi enega stotnika in enega poročnika.

RUSKO ČRNOMORSKO BRODOVJE STRELJALO NA BOSPOR.

Carigrad, 27. aprila. Iz vojnega glavnega stana se poroča: Rusko črnomoško brodovje je pred Bosporom izstrelilo več demonstracijskih strelcev in se je nato odpeljalo.

RUSKO ČRNOMORSKO VOJNO BRODOVJE PLULO PROTI JUGU.

Pariz, 27. aprila. (Kor. urad.) Iz Bukareste se poroča, da so opazovali v Konstanti rusko vojno brodovje, ki je vozilo proti jugu. Na čelu se je peljala velika, moderna križarka. Sodijo, da je to novi v ladjedelnicah ob Črnem morju zgrajeni dreadnought.

Papežev blagoslov umirajočim vojakom.

»Kölnische Volkszeitung« poroča iz Rima: Na vprašanje kardinala van

Rossuma je državni tajnik kardinal Gasparri odgovoril, da je sv. Oče vsem katoliškim duhovnikom, ki delujejo v dušnem pastirstvu ali v lazareti ali pa nosijo orožje, podelil privileg, da smejo umirajočim vojakom podeljevati papežev blagoslov s popolnim odpustom in sicer v kolikor mogoče skrajšanem obredu, obliki, ki je ni treba pri vsakem vojaku ponavljati.

Varčna kuharica. Zbirka navodil za pripravo okusnih in tečnih jedil s skromnimi sredstvi. Za slabe in dobre čase sestavila v vojnem letu 1915. M. R. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani.

Izredno nizka cena za to 224 strani obsegajočo knjigo znaša samo 1 K 20 vin., v platno vez. 1 K 80 vin., po pošti 20 vin. več. Kakor pove že naslov, ne bo služila knjiga samo ob času draginje in pomanjkanja živil, katero je prinesla s seboj svetovna vojska, temveč bo postala vsaki gospodinjini nenadomestljiva svetovalka tudi za poznejše dobre čase, katere nam Bog podelil. — Knjiga ima namreč mnoge prav posebne vrline, katerih ne izkazuje nobena druga gospodinjinska knjiga. Predolgo bi bilo na tem mestu naštevati vse te vrline; natančneje pa so opisane v predgovoru, katerega naj vsaka gospodinja pazno prečita, že zaradi pojasnitve nekaterih slovenskih izrazov, kateri se rabijo v knjigi, da se ji ne bodo očitale jezikovne pomanjkljivosti. Najbolj se odlikuje knjiga po tem, da se strogo ogiblje dajati navodila na razkošje in potrat, pač pa vpoštevata povsod varčnost in štedljivost in uči naše gospodinjice, kako naj si pomagajo z malimi sredstvi in živili, kateri so vedno in povsod na razpolago, ne da bi trpel pri tem okus in pravilna, človeškemu telesu potrebna prehrana. Vsa v knjigi naštetja navodila so večkrat in dobro preizkušena in so se sprejela v knjigo le ona jedila, ki so se izkazala kot zares okusna, da se lahko postavijo na vsako, tudi imenitno mizo. S to knjigo v roki ti tudi ne bo treba dolgo premišljevat, kaj boš danes ali jutri kuhala. Za vsakdanje potrebe namreč ti nudi ta knjiga v pregledni razvrstitvi zadostno izbero. Tudi sredstva za ta jedila so pri rokah in se boš torej lahko hitro odločila, pri tem pa postavila na mizo mnogo novih jedil, oziroma boš znala tudi podati večkrat eno in isto živilo v najrazličnejših, popolnoma drugačnih oblikah in si boš vedela pomagati vsak čas z majhnimi sredstvi. Posebno ti bo olajšalo izbero, na nov, silno pregleden način, sestavljeno kazalo, kjer najdeš naštetja v abecednem redu razna živila in takoj pod njimi najrazličnejša jedila, katera moreš iz vsakega posameznega živila pripraviti. Knjiga bo nudila vsaki gospodinjici mnogo novega, pa tudi nekaterim jedilom, ki so jih imeli naši predniki v časti, moda pa jih je zavržla, bo pripomogla zopet do zaslužene veljave. Zeleti je, da bi si to knjigo nabavila vsaka gospodinja, ki je ali želi postati varčna in hoče nekaj pripomoči k blagostanju svoje družine, pa tudi celega naroda; zelo nizka cena bo tudi veliko pripomogla, da se knjiga hitro razširi.

Izšla je časa primerna knjiga »Premišljevanja o božjem Srcu Jezusovem«. Spisal P. Marijofilj Holecsek, frančiškan. Cena 1 K 20 vin. za broširan, 2 K za vezan izvod. Po pošti 20 vin. več.

Katoliški narodi vesoljnega sveta se oklepajo vedno tesnejše božjega srca Jezusovega. Tudi Slovenci smo se božjemu srcu že pred leti posvetili; in to posvetitev že mnogokrat ponovili; na posebno slovesen način se je pa zgodilo to letos, ko nam je prinesla vojska toliko žalosti in trpljenja in smo še močnejše začutili potrebo, da nam odpre to srce neusahljive zaklade svoje ljubezni in svojih dobrot.

Ker smo se paz večkratno posvetili vijo tako približali božjemu Srcu, je potrebno, da to srce tudi natančneje in jasneje spoznamo, da prodremo nekoliko v nezmerne skrivnosti in milosti, ki jih Zveličarjevo srce za nas hrani in nas želi z njimi obogatiti. — Četudi bi vse knjige na svetu ne mogle vredno popisati vseh zakladov, ki jih hrani božje Srce, bo vendar ta lepa knjiga zelo razveselila vsakega častilca in dvignila med vernimi Slovenci češčenje in otroško zaupanje do božjega Srca.

Kdor se bo utopil v ta prisrčna premišljevanja, bo našel v njih neusahljiv vir tolažbe in utehe, četudi so ga v sedanjih viharjih časih objeli morda dnevi britke žalosti in tuge. Čim globokeje rane ti je zasekalo življenje, tem več utehe ti bodo nudila ta premišljevanja.

Ta dragocena knjiga naj se torej širi ter prinese mir in tolažbo v vse slovenske domove. Dobi se v Katoliški Bukvarni in vseh frančiškanskih samostanih.

Lavretanske litanije Matere Božje za mešani zbor, oziroma eno-, dvo- ali triglasni zbor zložil Franc Ferjančič. Cena 30 vin.

Te litanije, ki so ravnokar izšle, bodo dobro došle našim pevskim zborom. Z njimi pa ne bo ustrezno samo pevovaljem in pevcem, temveč tudi občinstvu, ker se bodo litanije po svojem ustroju in značaju povsod hitro udomačile. Meseca majnika in za vse Marijine praznike bodo prav dobro došle. Dobe se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnatih portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Motorno kolo

3 HP. znamke Puch ki brezhibno deluje, se proda za K 260.—. Na ogled pri A. Gorec, Mar. Ter. cesta.

Kupi se dobro ohranjen, snažen

otroški voziček

Kje pove uprava »Slovenca« pod števil. 900.

Zofa in 4 fotelji

se ceno prodajo. — Vpraša se pri upravi »Slovenca« pod števil. 922.

Zahvala.

920

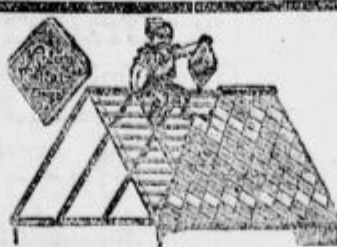
Za mnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli med boleznijo in povodom smrti naše nepozabne, predobre soproge, oziroma mamice, svakinje in tete, gospe

Alojzije Walland, roj. Kramaršič

izrekamo vsem našo najglobokejšo zahvalo. Posebna zahvala pa bodi preblag. gospe Kramaršičevi, c. kr. majorja soprogi za med boleznijo izkazano naklonjenost in udeležbo pri pogrebu, slavn. pevskemu odseku slov. trgov. društva »Merkur« za nepričakovano, tolažbo polno žalostinko, vsem darovalcem krasnih vencev, gg. trgovcem iz mesta in dežele ter sploh vsem, ki so počastili nepozabno pokojnico na nje zadnji poti.

V Ljubljani, dne 28. aprila 1915.

Žalujoči ostali.

Kmetovalcem in posestnikom! 918

Vsled velike zaloge oddajam po znižanih cenah

cementne strešnike

brez zareze in z zarezo tudi v podolgovati obliki ki prekaša po svoji trpežnosti vsako drugo opako in se zanjo prevzame vsako garancijo.

Tovarna cementnin, IVAN JELAČIN v Ljubljani.

1-2 močna vajenca

sprejme takoj pod zelo ugodnimi pogoji. (Kateri se le že ključavnice kaj učil, ima prednost.)
JAKOB MALENEK, stavbeni in umetni ključavničar, Boh. Bistrica. 886

KOLESA PRIZNANO NAJ BOLJŠA SEDANJOSTI

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TERE-
 ZIJE CESTA 51/14 NOVI SVET
 NASPROTI KOČIŽEJA ZAH-
 TEVAJTE PRVI SLOV. CENIK
 BREZPLAČNO

8 koz-mlekaric

proda takoj „Vnovčevalnica za ži-
 vino“ v Ljubljani, Dunajska cesta 29.

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica
 Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na
 Glinah št. 46. Nizke cene!
 Točna in solidna postrežba!
 Obstoje tvrde že čez 50 let.

Za pohištvene mizarie!

Moj novo izdani ilustrov. cenik let-
 nika 1915 se pošlje na zahtevo mi-
 zarjem in p. n. starim odjemalcem
 ter je zanimiv za vsakogar in dober
 pripomoček pri sestavi proračunov.

Adolf Schön,

velika zaloga vseh v mizarsko stroko
 spadajočih potrebščin
 Praga, trg sv. Václava 53.

Lepo moderno stanovanje

obstoječe iz 3 sob, 2 kabinetov ter vseh priteklin,
 se odda takoj ali za avgustov termin. V dotični
 hiši se odda tudi majhen 827

lokal

za takoj. Natančneje se poizve: Resljeva cesta 7.

Sprejme se takoj

trgovski sotrudnik

vojaščine prost, kateri bi bil tudi zmožen
 samostojno voditi detaljno manufakturno
 trgovino (izurjen prodajalec).

Istotam se sprejme

vajenec

iz dobre hiše, s potrebno šolsko izobrazbo,
 zdrav in močan. Vstop takoj. — Kje, pove
 upravištvo tega lista pod naslovom: »A.
 G. 1000.872.

Za birmance

in betre priporoča tvrdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9.

svojo bogato zalogo vsakovrstnih
 oblek po najnižjih cenah in solidni
 postrežbi.

822

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdravniškim nadzorstvom

raznovrstno skrivljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, ne-
 enaka ledja itd. je v Stritarjevi ulici 7, I. nadstropje. 776

Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 3. do 4. ure popoldne istotam.

Ovčjo volno

vsake vrste, oprano in neoprano,

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini.

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

I. Grobelnik, Ljubljana,
 Mestni trg št. 22.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neozgodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1913. K 170.217.149—
 Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. K 43.424.496-17
 V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

P. n.

Dne 12. marca t. l. je umrl moj dolgoletni družabnik
 v tvrdki Mihael Kastner v Ljubljani, gospod Gustav
 Kastner.

Sedaj nameravam trgovino, ki sva jo nad 20 let
 skupno vodila z gospodom Gustavom Kastnerjem pod
 tvrdko Mihael Kastner, nadalje voditi pod lastnim
 imenom

Julius Elbert

O tem si dovoljujem slavno p. n. občinstvo s
 prošnjo obvestiti, naj se odslej dopisi, ki so name-
 njeni za doslej pod tvrdko Mihael Kastner obstoječo
 specerijsko, kolonijalno, materialno ter trgovino z
 deželnimi pridelki, glavno zalogo naravnih mineral-
 nih vod, zalogo soli in petroleja, ne pošiljajo več
 pod naslovom Mihael Kastner, marveč pod mo-
 jim imenom Julius Elbert.

Ker bom tvrdko Mihael Kastner dal izbrisati v trgovinskem registru,
 prosim, da se izogne vračanju pisem, prav natančne pozornosti na
 ta novi naslov. 883

Velepoštovanjem

Julius Elbert

sedaj edini javni družabnik tvrdke
Mihael Kastner.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
 solidna tvrdka

modni salon

MARIJA GÜTZL, Židovska ulica šte. 8.

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

specialno damskih in otroških slamnikov, ter
 svilenih čepic v najnovejših oblikah

Popravi slavniki
 se takoj prejemajo.

Peter Kozina & Co.

Tovarna čevljev v Trziču
 na Gorenjskem

Prodaja svoje lastne izdelke
 na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg nasproti sv. Jakoba mostu

